

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบการกระทำความผิดฐานก่อเหตุรำคาญระหว่าง กฎหมายต่างประเทศกับประเทศไทย

ปัญหาและผลกระทบจากเหตุรำคาญที่กล่าวมาแล้วในประเทศไทยและต่างประเทศมีความแตกต่างกัน เป็นเหตุให้ผลการบังคับใช้กฎหมายมีความแตกต่างกันไปด้วย จากข้อมูลต่างๆ สามารถวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่า การกำหนดเหตุรำคาญตามที่กฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศบัญญัติไว้ มีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การกำหนดฐานความผิด และสภาพบังคับตามกฎหมาย ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ ซึ่งจะได้มีการวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมในสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดความผิดฐานก่อเหตุรำคาญ

จากสภาพการณ์ในต่างประเทศและประเทศไทยเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องสภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมในสังคม ในสังคมต่างประเทศจะเห็นว่า เป็นสภาพสังคมอุตสาหกรรม ประชาชนในประเทศนั้นจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นส่วนตัว ทุกคนเคารพสิทธิส่วนบุคคลซึ่งกันและกัน มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ลักษณะการทำงานต้องแข่งขันกันอย่างเต็มที่ตลอดเวลา โดยต่างคนต่างทำงาน แต่ละคนจะหวงแหนสิทธิส่วนบุคคลอย่างสูง ด้วยอุปนิสัยตลอดจนวัฒนธรรมที่สั่งสมกันมาเป็นบุคลิกที่ไม่ยอมผู้ใดง่ายๆ หากมีการละเมิดหรือก่อเหตุรำคาญขึ้นมาเพียงเล็กน้อย ดังนั้นหากมีผู้ใดมาละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น ผู้ที่ละเมิดก็จะต้องถูกฟ้องดำเนินคดีหรือมิฉะนั้นก็จะต้องถูกดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมาย¹ นอกจากนั้นในสภาพสังคมต่างประเทศแต่ละคนจะมีวินัยและความรับผิดชอบในตนเองสูง โดยจะเห็นได้ว่าเมื่อบุคคลที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปก็จะออกไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงตนเอง ทำงานไปด้วยและศึกษาไปด้วย จะไม่รบกวนค่าใช้จ่ายจากทางครอบครัว ด้วยพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อตนเองมาตั้งแต่ยังมีอายุไม่มาก ทำให้เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มีความรับผิดชอบ โดยความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้จำกัดในเพียงส่วนตัวเท่านั้น แต่ทุกคนยังถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเมื่อเกิดปัญหาของสังคมเกิดขึ้นก็จะพร้อมเข้าไป

¹จรัญ โฆษณานันท์, สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์, 2545) หน้า 197-198.

ช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ในกรณีความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญเมื่อเกิดขึ้นมาในสังคมต่างประเทศจะไม่ปล่อยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นผ่านไป แต่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาและหาหนทางแก้ไขโดยใช้มาตรการทางกฎหมายพร้อมทั้งมาตรการอื่นๆเข้ามาแก้ไข และยังพร้อมเข้ามาเป็นผู้เสียหายในคดีดังกล่าวเสียเองหากกฎหมายเปิดช่องให้สามารถกระทำได้ ในเรื่องกระแสสิทธิส่วนบุคคล สิทธิมนุษยชนของต่างประเทศในเรื่องนี้ได้รับความสนใจจากนานาประเทศ ทุกคนพากันตื่นตัวในเรื่องสิทธิต่างๆ ที่ตนเองพึงจะมี ทำให้มาตรการทางกฎหมายมีการบัญญัติออกมาเพื่อรองรับสิทธิดังกล่าวไม่ให้มีการถูกละเมิดขึ้น ดังนั้นการกำหนดความผิดฐานก่อเหตุรำคาญ ซึ่งถือว่าความผิดดังกล่าวที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลจึงได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย โดยจะพบได้ตามพระราชบัญญัติระดับมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดความผิดเหตุรำคาญและกำหนดบทลงโทษเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิกันขึ้น นอกจากนั้นหากความคิดในเรื่องเหตุรำคาญเข้าขั้นเป็นความผิดทางด้านสิ่งแวดล้อม ก็สามารถนำกฎหมายในเรื่องสิ่งแวดล้อมของระดับรัฐบาลกลางเข้ามาดำเนินการบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

ประเทศไทยนั้นในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม ทุกครอบครัวมักจะอยู่ด้วยกัน เมื่อแต่งงานกันแล้วก็ไม่ได้แยกออกไปอยู่ การที่สภาพสังคมเป็นเกษตรกรรมทำให้ปัญหาทางมลพิษจึงไม่ค่อยเกิดขึ้น อีกทั้งญาติพี่น้องมักจะอาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนเดียวกัน โดยบุคคลในครอบครัวหากมีการแต่งงานก็จะไม่ขยายครอบครัวออกไปแต่จะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ขึ้น ผลที่บุคคลในชุมชนเป็นญาติพี่น้องกันทำให้เมื่อเกิดมีการก่อปัญหาในเรื่องเหตุรำคาญเกิดขึ้น ผลที่เกิดขึ้นมักจะไม่ได้รับผลกระทบเท่าที่ควรเนื่องจากทุกคนเป็นญาติพี่น้องกัน ในชุมชน มีอุปนิสัยที่มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน ประกอบกับขนบธรรมเนียมประเพณีในอดีตในเรื่องการทำนามีประเพณีที่เรียกว่า “ลงแขก” โดยชาวบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงต่างจะมาช่วยกันและกัน เมื่อถึงที่แปลงของคนอื่นก็จะผลัดกันไปช่วย ทำให้สัมพันธภาพของคนในชุมชนมีสัมพันธภาพที่ดี ปัญหาในด้านความขัดแย้งจึงไม่ค่อยเกิดขึ้น อีกทั้งอุปนิสัยของคนไทยมีความเกรงใจกัน วัฒนธรรมที่สั่งสอนกันมาจะให้การเคารพผู้ใหญ่ อ่อนน้อมถ่อมตน และด้วยอุปนิสัยของคนไทยที่มีความอะลุ่มอะหล่วยกัน² ทำให้เมื่อเกิดเหตุการณ์ก่อเหตุรำคาญขึ้นมา ก็มักจะนิ่งเฉยเสีย หรืออดทนเอา และยังถ้าผู้ก่อเหตุเป็นคนรู้จักหรือเป็นผู้ใหญ่ก็มักจะไม่ถือสาหาความด้วย เนื่องจากเป็นผู้ที่อาวุโสกว่า นอกจากนั้นคนไทยยังมีความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณต่อกัน เพราะฉะนั้นเมื่อตนเองถูกกระทำการละเมิดไม่ว่าจะละเมิดในเรื่องใด หรือได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากบุคคลที่ตนเองได้รับพระคุณอยู่ ก็จะไม่ดำเนินการใดๆเพราะความเป็นหนี้บุญคุณกัน อีกทั้งอุปนิสัยที่เชื่อในเรื่อง

² ชัชชม อรรถกัญญา, การเสวนาเรื่องการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม : นวัตกรรมทางกฎหมาย, หน้า 23.

กฎหมาย³ ฉะนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา ก็จะมีคนยอมรับและไม่มีการฟ้องร้องกันแต่อย่างใด แต่ถือว่าเป็นกรรมของตนเอง นอกจากนี้ยังมีความกลัวในเรื่องของผู้มีอิทธิพล โดยเมื่อความผิดเหตุร้ายกาจเกิดขึ้นและเป็นการผิดเพียงเล็กน้อยซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบจะเป็นผู้ที่อาศัยในชุมชนนั้น หากผู้ก่อเหตุเป็นผู้มีอิทธิพล ตลอดจนมีอำนาจทางการเงิน มีตำแหน่งเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ตลอดจนเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ประชาชนเหล่านั้นก็มักจะยอมรับชะตากรรมของตน โดยไม่อยากจะโต้ตอบหรือแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย เนื่องจากเกรงว่าตนเองอาจได้รับความไม่ปลอดภัยหรือเป็นเพียงความผิดเล็กน้อยๆ จึงไม่อยากจะให้มีเรื่องราวเกิดขึ้น⁴ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คืออุปนิสัยของคนไทย ในเรื่องการขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม หรือการเอาธุระของสังคมนั่นเอง โดยคนไทยจะไม่รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ดังจะเห็นได้ในกรณีเมื่อเกิดเหตุทางคดีขึ้น มักจะไม่สามารถหาบุคคลที่จะมาเป็นพยานทางคดีได้ หรือเมื่อมาแล้วพอถึงช่วงที่ต้องเป็นพยานที่ศาลกลับหลบหนีไปไม่ยอมมา เนื่องจากถือว่าธุระไม่ใช่ และเสียเวลาในการประกอบธุรกิจหรือสัมมาอาชีพ⁵ ฉะนั้นในกรณีความผิดเหตุร้ายกาจที่คนไทยมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อเกิดเหตุก็จะปล่อยผ่านไปโดยไม่มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเบื้องต้นให้เสร็จสิ้นเสีย ผลก็คือปัญหาเหตุร้ายกาจได้ลุกลามกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

4.2 การกำหนดลักษณะของเหตุร้ายกาจตามกฎหมายต่างประเทศและประเทศไทย

ในการกำหนดการกระทำใดเป็นเหตุร้ายกาจนั้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับการบัญญัติของกฎหมายประเทศนั้นๆ โดยในเหตุร้ายกาจนั้นการบัญญัติไว้ในกฎหมายแต่ละประเทศก็แตกต่างกันไป บางประเทศก็บัญญัติความผิดไว้ในกฎหมายสาธารณสุข บางประเทศก็บัญญัติไว้ในกฎหมายสิ่งแวดล้อม และบางประเทศบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับกระจัดกระจายกันออกไป ในที่นี้จะได้ทำการเปรียบเทียบการก่อให้เกิดเหตุร้ายกาจเป็นความผิดทั้งในส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศสิงคโปร์และประเทศไทย

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

⁴ สัมภาษณ์ คุณ อุทัย แทนเจ็ดริ้ว , เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน กองสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม เทศบาลกระทุ่มแบน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550

⁵ สัมภาษณ์ พ.ต.ท.สมโชค เขียวสด , พนักงานสอบสวน(สบ.3) สถานีตำรวจภูธรอำเภอกระทุ่มแบน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550

การกำหนดให้เหตุรำคาญเป็นความผิดตามกฎหมายโดยตรงไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal) ของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ได้บัญญัติไว้ในระดับมลรัฐ (State) ซึ่งการให้นิยามคำจำกัดความก็แตกต่างกันออกไป ตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการกระทำผิดอย่างไรจึงจะเป็นความผิดเหตุรำคาญ รวมทั้งอัตราโทษโทษทางอาญาในความผิดดังกล่าวก็แตกต่างกันออกไป โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องการกำหนดให้เหตุรำคาญเป็นความผิดในที่นี่ได้ทำการศึกษากฎหมายระดับมลรัฐของรัฐฟลอริดา (The 2006 Florida Statutes) พบว่า มีการบัญญัติในความผิดเหตุรำคาญจะมีการกำหนดว่ามีสาเหตุจากผู้ใด ในที่นี่ได้กำหนดให้มาจาก บุคคล ชุมชน หน่วยงาน องค์กร บริษัท มีหน้าที่ในการดูแล การบำรุงรักษา การเกษตรกรรม การคงอยู่ การยินยอมจากบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะต้องป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพหรือรักษาบุคคลหรือทำให้เกิดภาวะคุกคาม หรือคุณภาพชีวิตตกต่ำลง ตลอดจนเป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมซึ่งทำให้เกิดโรคได้

ความผิดเหตุรำคาญในประเทศอังกฤษ ได้กำหนดลักษณะการก่อเหตุรำคาญไว้เป็นความผิดเช่นกัน โดยครั้งแรกได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ค.ศ. 1936 (The Public Health Act 1936) และต่อมาได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1990 (The Environmental Protection Act 1990) ซึ่งได้เพิ่มเติมลักษณะเหตุรำคาญจากเดิมที่กำหนดไว้เพียงสถานที่ การเลี้ยงสัตว์ การสะสมหรือทับถม การกระทำให้เกิดฝุ่น หรือกลิ่นเหม็น การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสื่อมต่อสุขภาพ ตลอดจนเหตุอื่นตามที่ประกาศไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ (The Public Health Act 1936) ภายหลังในพระราชบัญญัติป้องกันสิ่งแวดล้อม ปี ค.ศ. 1990 ได้เพิ่มในเรื่องควันและเสียงที่มีผลทำให้เสื่อมสุขภาพด้วย จัดได้ว่าเป็นการบัญญัติครอบคลุมมากขึ้น

ความผิดเหตุรำคาญในประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดลักษณะการก่อเหตุรำคาญไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 2002 (The Environmental Public Health Act 2002) และให้ความหมายทั้งการกระทำและการละเว้นกระทำ ซึ่งก่อให้เกิดการบาดเจ็บ หรือเกิดอันตรายต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน และยังทำให้สูญเสียการมองเห็น การดมกลิ่น ซึ่งมีความหมายครอบคลุมทั้งในส่วนสถานที่ต่างๆ เช่น โรงงานหรือสถานประกอบการ แหล่งน้ำ รวมทั้งเครื่องจักรกล ที่ทำให้เกิดเหตุรำคาญ การทำเกิดฝุ่น ควัน ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งลักษณะการก่อเหตุรำคาญนั้นมีบทบัญญัติที่กล่าวไว้อย่างกว้างขวางและค่อนข้างครอบคลุม นอกจากนั้นประเทศสิงคโปร์ยังมีพระราชบัญญัติการทำความผิดลหุโทษในเรื่องเหตุรำคาญและการใช้คำสั่งสาธารณะ (The Miscellaneous Offences Public Order and Nuisance Act) ซึ่งกำหนดในเรื่องการชุมนุมโดยพระราชบัญญัติออกมาเพื่อป้องกันการชุมนุมของประชาชนในการใช้สถานที่ต่างๆ เช่น สถานที่พักผ่อน สวน

พฤษชาติ ถนนสาธารณะ ซึ่งอาจไปกระทบสิทธิของผู้อื่นหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญให้กับผู้อื่น ตลอดจนกระทั่งการจัดงานต่างๆ เช่นงานศพ ก็ต้องมีกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจน หากมีการฝ่าฝืน ก็ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในส่วนของประเทศไทยการกำหนดความผิดเหตุรำคาญได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 ซึ่งให้ถือว่า การกระทำเหล่านี้เป็นความผิดในเหตุรำคาญ โดยกำหนดในเรื่องสถานที่ แหล่งน้ำ มีการกระทำให้อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ นอกจากนั้นยังบังคับในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ อาคารที่อยู่ของคนหรือสัตว์ การควบคุมสารพิษ การกระทำที่ก่อให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน ความสั่นสะเทือน ฝุ่นและละออง ที่อาจทำให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอดจนความผิดที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ราชกิจจานุเบกษา โดยความผิดในเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข กำหนดลักษณะไว้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ความผิดเหตุรำคาญ ยังได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เป็นต้น เพียงแต่การบัญญัติลักษณะความผิดไว้มีลักษณะกว้างขวางและครอบคลุมแต่การพิสูจน์ลักษณะความผิดดังกล่าวกลับทำได้ยาก เพราะแต่ละบุคคลจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวเข้ามารับรู้ว่าเป็นเหตุรำคาญแล้ว โดยความรู้สึกของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ในบางคนเห็นว่าเรื่องบางอย่างที่เกิดขึ้นเป็นเหตุรำคาญแล้ว เพราะทำให้ตนเองได้รับผลกระทบเกิดความไม่สบายใจ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ แต่คนบางคนกลับมองว่าไม่เกิดผลกระทบ เช่นเพื่อนบ้านเปิดเพลงวิทยุเสียงดัง คนที่ไม่ชอบเสียงหรือชอบความสงบอาจมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญดังกล่าวในเรื่องเสียง แต่คนบางคนซึ่งชอบเสียงเพลงที่ตั้งอยู่แล้วกลับรู้สึกปกติไม่ได้เดือดร้อนรำคาญแต่อย่างใด นอกจากนี้มีคำพิพากษาที่ 4634/2536 ได้กล่าวถึงกรณีที่กรมทางหลวงปรับปรุงถนน ปรากฏว่าโจทก์อ้างว่าได้รับความเสียหายจากการสร้างทางของกรมทางหลวง โดยโจทก์ก็ทราบรายละเอียดว่ามี การก่อสร้างทางแล้วก่อนจะซื้อบ้านดังกล่าว ซึ่งในกรณีความเดือดร้อนของโจทก์ที่ได้รับนั้นไม่ได้รับการคุ้มครอง ซึ่งเทียบเคียงได้ทำนองว่า การที่บุคคลใดเข้าไปหาสิ่งที่ก่อเหตุรำคาญเอง ย่อมไม่ได้รับความเสียหายในเรื่องเหตุรำคาญเช่นกัน

4.3 สภาพบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญเปรียบเทียบระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย

สภาพบังคับตามกฎหมายในความผิดที่เกี่ยวกับเหตุรำคาญนั้น แต่ละประเทศก็มีบทบังคับทั้งในส่วนของทางอาญา ทางปกครองและทางแพ่ง แตกต่างกันไป ซึ่งในที่นี้จะได้ทำการเปรียบเทียบสภาพบังคับทั้งทางอาญา ทางปกครอง และทางแพ่ง ระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย

สภาพบังคับทางอาญา

ในความผิดเหตุรำคาญนั้น ในกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่มีบัญญัติไว้เป็นความผิดในระดับรัฐบาลกลาง (Federal) คงมีบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับมลรัฐ (State) ซึ่งในที่นี้ได้ทำการศึกษากฎหมายระดับมลรัฐของรัฐฟลอริดา (The 2006 Florida Statutes) ซึ่งได้กำหนดบทลงโทษในความผิดเหตุรำคาญไว้โดยมีบทลงโทษปรับไม่เกิน 500 เหรียญสหรัฐ และจำคุกไม่เกิน 60 วัน นอกจากนี้หากความผิดในเหตุรำคาญเข้าข่ายความผิดสิ่งแวดล้อม ก็สามารถนำกฎหมายในระดับรัฐบาลกลาง (Federal) มาดำเนินการได้ เช่นกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด (The Clean Air Act) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 25,000 เหรียญสหรัฐต่อวันหรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากกระทำผิดซ้ำอีกหลังจากกระทำความผิดครั้งแรกแล้ว ต้องถูกเพิ่มโทษโดยปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐต่อวันหรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือกฎหมายว่าด้วยน้ำสะอาด (The Clean Water Act) ก็มีอัตราโทษปรับตั้งแต่ 2,500 เหรียญสหรัฐต่อวัน ไม่เกิน 25,000 เหรียญสหรัฐต่อวัน หรือโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี แต่หากรู้ถึงการฝ่าฝืนข้อกำหนดจะต้องถูกเพิ่มอัตราโดยปรับตั้งแต่ 5,000 เหรียญสหรัฐต่อวัน ไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐต่อวัน หรือโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี แต่หากมีการกระทำผิดซ้ำอีกจะถูกเพิ่มโทษปรับหรือโทษจำคุกเพิ่มขึ้น ซึ่งในกฎหมายสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ล้วนมีอัตราโทษสูงกว่าความผิดเฉพาะเหตุรำคาญในระดับมลรัฐอย่างมาก ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวได้

ในประเทศอังกฤษ ความผิดฐานเหตุรำคาญได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและป้องกันสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1990 (The Environmental Protection Act 1990) บัญญัติอัตราโทษในความผิดเหตุรำคาญกำหนดโทษปรับไว้สูงถึง 20,000 ปอนด์ และอาจถูกปรับเป็นรายวันเพิ่มอีกวันละสิบเท่าหากยังได้กระทำผิดต่อไปอีก

ในประเทศสิงคโปร์ การกำหนดโทษในเรื่องเหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม (The Environmental Public Health Act 2002) โดยมาตรา 45(11) ต้องระวางโทษโดยในความผิดครั้งแรก จะต้องถูกปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญสิงคโปร์ และถ้ายังคงกระทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับเพิ่มโดยคิดค่าปรับไม่เกินวันละ 1,000 เหรียญสิงคโปร์ แต่หลังจากกระทำความผิดไปแล้วยังคง

กระทำผิดซ้ำอีกโดยความผิดในครั้งที่สองจะต้องถูกปรับไม่เกิน 20,000 เหรียญสิงคโปร์หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้ายังคงกระทำความผิดต่อเนื่องก็ให้เพิ่มค่าปรับไม่เกินวันละ 1,000 เหรียญสิงคโปร์ ในส่วนพระราชบัญญัติการกระทำความผิดลหุโทษในเรื่องเหตุรำคาญและการใช้คำสั่งสาธารณะ (The Miscellaneous Offences (Public Order And Nuisance) Act) ถ้าหากมีการสนับสนุนหรือต่อต้านความคิดเห็นหรือกระทำการใดอันเป็นฝ่าฝืนตามความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าแสดงความเห็นหรือนโยบาย ตลอดจนจัดและเลี้ยงฉลองอันเป็นการฝ่าฝืนตามความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อพิจารณาจากอัตราโทษจะเห็นว่า แม้มีบทลงโทษอย่างรุนแรงในเรื่องอัตราค่าปรับ แต่ในความผิดครั้งแรกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม (The Environmental Public Health Act 2002) ก็ไม่ได้บัญญัติโทษจำคุกซึ่งเป็นโทษทางอาญาไว้ แสดงว่ารัฐก็ให้โอกาสต่อผู้กระทำความผิดโดยมีบทลงโทษในเรื่องการปรับที่เป็นเงินจำนวนสูงไว้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดในเรื่องเหตุรำคาญเกิดความเกรงกลัว แต่หากผู้กระทำไม่สำนึกและกระทำความผิดซ้ำ บทลงโทษครั้งต่อไปมีการเพิ่มอัตราโทษทั้งในเรื่องค่าปรับและมีการนำโทษทางอาญาในเรื่องจำคุกเข้ามาบังคับใช้เพราะต้องการให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย

ในประเทศไทย การกำหนดโทษในความผิดเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ไม่ปรากฏโทษดังกล่าวไว้ โทษทางอาญาจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน และมีอัตราโทษต่ำมาก คือปรับไม่เกิน 2,000 บาทหรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือน อีกทั้งหากมีการกระทำผิดซ้ำในความผิดดังกล่าวก็ไม่สามารถเพิ่มโทษได้ ซึ่งถือว่าการก่อกำเนิดเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีอัตราโทษที่เบา ทำให้ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และยังคงกระทำความผิดในเหตุรำคาญอีก แม้มีการกระทำความผิดในเหตุรำคาญซ้ำอีก กลับไม่ได้รับการเพิ่มโทษเกี่ยวกับความผิดในเหตุรำคาญแต่อย่างใด โดยเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นหลายครั้งในการดำเนินคดีจะต้องใช้บทบัญญัติของกฎหมายอื่นเข้ามาดำเนินการ เช่น พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า คือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาทและสามารถบังคับโทษทางอาญาได้ทันที ซึ่งในส่วนนี้เห็นควรกำหนดโทษทางอาญาไว้โดยควรกำหนดไว้มีอัตราโทษปรับครั้งแรกไม่เกิน 2,000 บาทและหากมีการกระทำความผิดครั้งต่อไป ควรเพิ่มอัตราโทษปรับจากเดิมโดยปรับเป็นเงินจำนวน 5,000 บาทและมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน และควรบัญญัติโทษทางอาญาอย่างชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดดังกล่าว

สภาพบังคับทางปกครอง

สภาพบังคับทางปกครองนั้นในเรื่องเหตุรำคาญ ทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย ต่างมีมาตรการบังคับเหมือนกันคือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้อำนาจระงับเหตุรำคาญได้ทันที หากมีการก่อความผิดเหตุรำคาญเกิดขึ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น EPA สามารถมีอำนาจในการออกคำสั่งให้ชะงักในการละเมิดและมีอำนาจในการขอให้ศาลลงโทษทางแพ่งสำหรับการละเมิดตามใบอนุญาต นอกจากนี้ในกฎหมายมลรัฐ (The 2006 Florida Statutes) ยังกำหนดระยะเวลาในการแก้ไขเหตุรำคาญด้วย ภายใน 24 ชั่วโมง⁶ ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ไม่ได้มีการบัญญัติไว้เจาะจงเช่นนั้น โดยหากเจ้าหน้าที่พบว่าเหตุรำคาญเกิดขึ้น ก็สามารถสั่งให้หยุดหรือปิดกิจการ และในเรื่องระยะเวลาที่ระงับเหตุรำคาญในพระราชบัญญัติการสาธารณสุขก็ไม่ได้จำกัดเวลาไว้เพียงแต่กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม ในส่วนประเทศอังกฤษเจ้าหน้าที่ของรัฐนอกจากจะมีอำนาจสั่งให้ระงับเหตุรำคาญแล้ว เมื่อเกิดเหตุรำคาญขึ้นจะต้องนำแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดมาใช้(Best Practicable Means) ซึ่งมีบัญญัติไว้ใน (The Environmental Protection Act 1990) ในส่วนประเทศสิงคโปร์รัฐสามารถมีคำสั่งให้ไม่ให้ประชาชนพักอาศัยอยู่ในเคหสถานได้หากเห็นว่าสามารถทำให้เกิดเหตุรำคาญขึ้น ในเรื่องนี้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ก็ไม่ได้มีการบัญญัติไว้เช่นกัน

สภาพบังคับทางแพ่ง

ในส่วนสภาพบังคับทางแพ่ง ในเรื่องเหตุรำคาญในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศสิงคโปร์และประเทศไทย มีความเหมือนกันโดยสามารถใช้สิทธิทางศาลในการเรียกค่าเสียหาย ตลอดจนขอให้ศาลออกคำสั่งระงับเหตุรำคาญ โดยทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสิงคโปร์ จะเหมือนกันในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำการระงับหรือกำจัดเหตุรำคาญแล้ว ค่าใช้จ่ายที่จ่ายออกไปเพื่อระงับเหตุรำคาญดังกล่าว เป็นหน้าที่ของผู้ก่อเหตุรำคาญจะต้องชำระให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องชำระค่าระงับเหตุรำคาญภายใน 10 วันหลังจากที่ได้ระงับเหตุรำคาญไปแล้ว ส่วนประเทศสิงคโปร์กฎหมายให้ระยะเวลาในเรื่องนี้ไว้ 14 วัน ซึ่งแตกต่างกับประเทศไทยจะไม่มีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้ไว้แต่อย่างใด

⁶ [http:// www.leg.state.fl.us/Statutes/index.cfm?App_mode=Display_Statute&Search...](http://www.leg.state.fl.us/Statutes/index.cfm?App_mode=Display_Statute&Search...)

4.3.1 วิเคราะห์ข้อดีและผลในการบัญญัติการก่อเหตุรำคาญไว้เป็นความผิดตาม

กฎหมาย

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในเรื่องเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม จะพบว่า ในอดีตไม่ได้ให้ความสำคัญในความผิดฐานก่อเหตุรำคาญโดยตรง โดยมีเพียงกฎหมายจารีตประเพณีในเรื่อง Nuisance Law เท่านั้นที่วางหลักกฎหมายในเรื่อง ความรับผิดชอบเด็ดขาด (Strict Liability) ซึ่งเป็นหลักกฎหมายในเรื่องทางแพ่ง และสามารถเยียวยาความเสียหายจากเหตุรำคาญ แต่ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องเหตุรำคาญโดยตรงในส่วนความผิดทางอาญาที่มีมาตรการรุนแรงในเรื่องอัตราโทษออกมาเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานก่อเหตุรำคาญเกิดความเกรงกลัวได้ ปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นปัญหามานานาประเทศต่างให้ความสำคัญ และตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมโดยในความผิดเหตุรำคาญถือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหามลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าเหตุรำคาญเป็นเพียงปัญหาเริ่มต้นของปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อรวมตัวกันจนกระทั่งปัญหานั้นลุกลามและขยายวงกว้างออกไปจนเกิดกลายเป็นปัญหามลพิษซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมา การกระทำความผิดต่อสิ่งแวดล้อมจึงได้มีการบัญญัติโทษทางอาญาขึ้นมาเพื่อให้ผู้ก่อการกระทำความผิดทางสิ่งแวดล้อมรับโทษและเกิดความเกรงกลัวจนไม่กล้ากระทำความผิดอีก ผลของการบัญญัติความผิดทางอาญาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้ขยายมาถึงความผิดฐานเหตุรำคาญ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเริ่มต้นของปัญหาสิ่งแวดล้อม การบัญญัติความผิดฐานเหตุรำคาญไว้ในกฎหมายต่างๆ ทั้งในของต่างประเทศและประเทศไทย ไม่ว่าจะอยู่ในหมวดของกฎหมายทางด้านสาธารณสุข ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออยู่ในหมวดของกฎหมายสิ่งแวดล้อม หรือในความผิดต่อสิ่งแวดล้อมนั้นก็มิได้มีลักษณะความผิดเหตุรำคาญอยู่ด้วย การที่เหตุรำคาญได้บัญญัติไว้เป็นความผิดโดยตรงในกฎหมายต่างๆ จะส่งผลดีในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญเบื้องต้น ซึ่งหากทุกภาคส่วนตลอดจนภาครัฐให้ความตระหนักและให้ความสำคัญไม่ปล่อยให้ปัญหาเหตุรำคาญผ่านไปโดยไม่ได้รับการแก้ไข ย่อมมีส่วนช่วยลดปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมได้ ดังสุภาษิตไทยที่ว่า “ตัดไฟเสียแต่ต้นลม” คือไม่ปล่อยให้ปัญหาเหล่านั้นลุกลามออกไปนั่นเอง ผลของการบัญญัติความผิดเหตุรำคาญนั้นจะส่งผลดีทั้งในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญและปัญหาสิ่งแวดล้อม ในอดีตความผิดเหตุรำคาญนั้นไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ทั้งในทางอาญาและทางปกครอง ทำได้เพียงแต่การฟ้องร้องทางแพ่งเท่านั้น ซึ่งเป็นผลดีกับการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญเมื่อนำกฎหมายเข้ามาแก้ไขตลอดจนบังคับใช้ แต่ขณะเดียวกันภายใต้กฎหมายดังกล่าวในเรื่องเหตุรำคาญกลับพบปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นผลกระทบทำให้การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง

กฎหมายต่างประเทศในเรื่องเหตุรำคาญกับกฎหมายของประเทศไทย โดยเห็นมุมมองอย่างชัดเจนในเรื่องข้อดีและอุปสรรคในความคิดเหตุรำคาญตามกฎหมาย

4.3.1.1 ข้อดีในการบัญญัติการก่อเหตุรำคาญไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย

ในอดีตเมื่อมีการกระทำต่างๆเกิดขึ้นมาและการกระทำนั้น ก่อให้ประชาชนหรือผู้อื่นได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย หรือจิตใจซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะแรก ยังไม่ถึงขั้นเป็นอันตรายต่อทางกายหรือจิตใจอย่างรุนแรง ตลอดจนยังไม่เข้าข่ายมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทันที เพียงแต่ทำให้ผู้ได้รับผลกระทบรู้สึกไม่สบายใจ หรือได้รับความเดือดร้อนรำคาญใจ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกลับไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าวนั้นได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่จะลงโทษในความผิดดังกล่าวซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญ ทำได้เพียงเรียกค่าเสียหาย แต่ในการเรียกร้องค่าเสียหายนั้น โจทก์ยังต้องมีหน้าที่พิสูจน์ถึงความเสียหายให้ศาลทราบถึงความเสียหาย ตลอดจนอันตรายที่ตนเองได้รับ ซึ่งภาระการพิสูจน์นั้นมี ความยากลำบาก ต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่าย แต่ภายใต้การบัญญัติกฎหมายเหตุรำคาญในลักษณะที่มีการกำหนดโทษทางอาญาเพื่อให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดอีก และมีสภาพบังคับทางปกครอง ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้อำนาจเข้าไปทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้โดยตรง ภายใต้มาตรการทางกฎหมายโดยสามารถวิเคราะห์ข้อดีของต่างประเทศและประเทศไทยได้ดังนี้

ในส่วนต่างประเทศ ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการปกครองในระดับรัฐบาลกลาง (Federal) และมลรัฐ (State) กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ประกอบไปด้วยกฎหมายในส่วนระดับรัฐบาลกลาง (Federal) และมลรัฐ (State) ซึ่งการออกกฎหมายในลักษณะนี้นับว่าเป็นการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยรัฐบาลกลางได้พิจารณาปัญหาในภาพรวม ส่วนมลรัฐหรือท้องถิ่น เมื่อพิจารณาพบว่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาก็สามารถบัญญัติกฎหมายออกมาเพื่อรองรับกับการปกครองในระดับมลรัฐหรือท้องถิ่น เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้มาตรการบังคับทางกฎหมาย (Law Enforcement) เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางอาญา หรือมาตรการทางปกครอง สำหรับกฎหมายเรื่องสิ่งแวดล้อมก็เช่นกัน ประเทศสหรัฐอเมริกามีการบัญญัติกฎหมายในระดับภาพรวม เช่น กฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด (The Clean Air Act หรือ CAA) กฎหมายว่าด้วยการแก้ไขการทดแทนความเสียหายและความผิดต่อสิ่งแวดล้อม (The Comprehensive Environmental Response Compensation and Liability Act หรือ CERCLA) กฎหมายว่าด้วยน้ำสะอาด (The Clean Water Act หรือ CWA) กฎหมายอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร (The Resource Conservation and

Recovery Act หรือ RCRA) และกฎหมายควบคุมมลพิษ (The Toxic Substance Control Act หรือ TSTC) โดยมีข้อดีซึ่งพบว่ากฎหมายสิ่งแวดล้อมนั้นครอบคลุมเหตุรำคาญไว้ด้วย หากเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นถึงขั้นเข้าข่ายความผิดในกฎหมายสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ ผู้กระทำความผิดเหตุรำคาญดังกล่าวจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ที่ก่อเหตุขึ้น ผลของเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นถ้าเข้าข่ายความผิดสิ่งแวดล้อม จะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้น โดยอัตราโทษของความผิดสิ่งแวดล้อมมีอัตราโทษที่รุนแรง ทั้งในเรื่องอัตราโทษจำคุก และอัตราโทษปรับ หรือทั้งจำและปรับ ในส่วนเหตุรำคาญเมื่อเกิดขึ้นในส่วนมลรัฐหรือท้องถิ่น ก็จะมีกฎหมายของมลรัฐหรือท้องถิ่นแต่ละที่รองรับ เช่น ในมลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายที่ชื่อว่า The 2006 Florida Statutes บังคับใช้ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้จะรวมกฎหมายในเรื่องต่างๆ ไว้โดยแบ่งแยกออกเป็นหมวด เรื่องเหตุรำคาญ จะอยู่ในหมวดของการสาธารณสุข (Public Health) ซึ่งเป็นเหตุรำคาญสุขอนามัย (Sanitary Nuisance) โดยการที่กฎหมายได้ออกมารองรับในส่วนเหตุรำคาญพบว่าเป็นการบัญญัติเพื่อรองรับการกระทำที่อาจเกิดขึ้น และยังไม่เข้าข่ายถึงขั้นเป็นความผิดต่อสิ่งแวดล้อม แต่ผลที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสุขอนามัย ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ฉะนั้นเมื่อมีกฎหมายในเรื่องเหตุรำคาญออกมารองรับ ย่อมเป็นข้อดีที่ช่วยในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการที่ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายไว้ให้เป็นความผิด นอกจากนี้ยังรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานโดยใช้อำนาจทางปกครองเข้าไปประงับเหตุรำคาญ หรือสั่งการให้แก้ไขเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นจากเดิมที่ไม่สามารถกระทำได้อาจต้องรอเพียงกระบวนการทางศาลเท่านั้น และเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจนขยายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อไป

ส่วนประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นต้นแบบกฎหมายจารีตประเพณี ในเรื่องกฎหมาย Nuisance Law ผลของกฎหมายดังกล่าวทำให้เกิดหลักในเรื่องความรับผิดเด็ดขาดเกิดขึ้น (Strict Liability) และส่งผลทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำหลักดังกล่าวไปใช้ ความผิดเหตุรำคาญในอดีตทำได้เพียงการเรียกค่าเสียหายจากการกระทำความผิดเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น ตลอดจนขอให้ศาลสั่งระงับการกระทำดังกล่าว ซึ่งกว่าผู้เสียหายจะพิสูจน์ความผิดได้ ก็ใช้ระยะเวลาเป็นเวลานาน ตลอดจนเสียค่าใช้จ่ายอย่างมาก และผลที่เกิดขึ้นอาจไม่สามารถเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ทั้งที่ในปัจจุบันทางประเทศอังกฤษได้บัญญัติความผิดในเหตุรำคาญไว้ ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุขทั้งในปี ค.ศ. 1848 ปี ค.ศ. 1936 และ ปี ค.ศ. 1969 (The Public Health Act 1848 , 1936 , 1969) มีการกำหนดมาตรการและกำหนดความผิดเหตุรำคาญไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันสิ่งแวดล้อม ปี ค.ศ. 1990 (The Environmental Protection Act 1990) โดยมีข้อดีทำให้กรณีเมื่อเกิดเหตุรำคาญขึ้นสามารถนำมาบังคับใช้ได้ทันที โดยหากเหตุรำคาญเข้าข่ายลักษณะการกระทำความผิดในพระราช

บัญญัติได้ ก็สามารถนำพระราชบัญญัติฉบับนั้นมาบังคับใช้ได้ทันทีไม่ว่าจะเข้าข่ายเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข หรือเข้าข่ายเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการป้องกันสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กฎหมายที่นำมาใช้ตัดสินในเรื่องเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นแล้ว กฎหมายดังกล่าวยังบัญญัติให้ต้องนำแนวทางที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น (Best Practicable Means) ซึ่งถือว่าการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญจะได้รับการแก้ไขอย่างดีที่สุด ภายใต้สภาวะการณ์และสิ่งแวดล้อมนั้น

ประเทศสิงคโปร์ ก็ได้บัญญัติความผิดเหตุรำคาญไว้อย่างชัดเจนหากมีการกระทำความผิดก็สามารถใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม (The Environmental Public Health Act 2002) มาบังคับใช้ทันทีและพระราชบัญญัติสามารถบังคับใช้ทั้งในส่วนทางอาญา ทางปกครองและทางแพ่งได้ ถือว่ามีความทันสมัย นอกจากนั้นทางประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศที่คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิสาธารณะอย่างมาก และมีการออกพระราชบัญญัติการกระทำความผิดลหุโทษในเรื่องเหตุรำคาญและการใช้คำสั่งสาธารณะ (The Miscellaneous Offences (Public Order And Nuisance) Act) ซึ่งเป็นลักษณะการป้องปรามไม่ให้เกิดเหตุรำคาญขึ้น เพราะเจ้าพนักงานตำรวจจะทราบเรื่องการชุมนุมของประชาชนก่อนที่จะอนุญาตให้มีการจัดขึ้น ทำให้สามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาได้ว่า การชุมนุมที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือไม่ ถ้ามีแนวโน้มว่าอาจก่อเหตุได้ทางเจ้าพนักงานตำรวจก็จะไม่อนุญาตให้ทำการชุมนุมได้

ประเทศไทยในอดีต ไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องเหตุรำคาญไว้โดยตรง การดำเนินฟ้องร้องทางคดีเหตุรำคาญทำได้เพียงดำเนินการฟ้องร้องทางแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายหรือให้ศาลออกคำสั่งเพื่อขอคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้น และในอดีตหากจะดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญ ก็ต้องนำกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ เช่น พระราชบัญญัติรักษาคลอง รัดถนน โทสินทร์ศก 121 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 เป็นต้น การปรับใช้ในลักษณะนี้ไม่ครอบคลุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่เข้าลักษณะตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ ต่อมาความผิดในเหตุรำคาญจึงบัญญัติขึ้นตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 แต่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนโดยตรงเข้ามาและทำการดำเนินคดีอาญาได้ ในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการออกพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีผลบังคับใช้โดยกำหนดลักษณะที่เป็นเหตุรำคาญไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดข้อดีในการกำหนดความผิดเหตุรำคาญไว้ เจ้าพนักงานของรัฐไม่ว่า เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สามารถใช้อำนาจของตนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเจ้าพนักงานตำรวจสามารถดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย ส่วนเจ้า

พนักงานท้องถิ่นสามารถใช้ทั้งอำนาจทางคดีอาญาและอำนาจทางปกครองได้ ในส่วนอำนาจคดีอาญาก็มีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือฝ่ายปกครอง และสามารถเปรียบเทียบปรับในความผิดเหตุรำคาญได้ หากผู้กระทำความผิดเหตุรำคาญดังกล่าว ฝ่าฝืนคำสั่ง และสามารถใช้คำสั่งทางปกครอง เพื่อระงับการกระทำของผู้กระทำความผิดเหตุรำคาญได้ในทันที ในส่วนของเจ้าพนักงานสาธารณสุข สามารถใช้คำสั่งทางปกครองในระงับเหตุรำคาญได้เช่นกัน หากเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นมีผลต่อการดำรงชีพของประชาชน หรือเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานสาธารณสุข ก็สามารถใช้คำสั่งทางปกครองได้ ผลการบัญญัติเหตุรำคาญเป็นความผิดและให้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยไม่ร้องไปถึงกระบวนการชั้นศาล ซึ่งสามารถตอบสนองและเยียวยาความเสียหายของผู้ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้หากความผิดเหตุรำคาญเข้าข่ายในความผิดตามกฎหมายอื่น ก็สามารถใช้กฎหมายที่ความผิดเหตุรำคาญเข้าข่าย เช่น พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เข้าดำเนินการได้

เมื่อเปรียบเทียบในเรื่องความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญ จะเห็นว่า ข้อดีที่พบในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศไทยนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าหากการกระทำเหตุรำคาญเข้าข่ายความผิดสิ่งแวดล้อม ก็สามารถนำกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมมาบังคับใช้ได้ทันที นอกจากนี้ในส่วนประเทศอังกฤษพบว่า ข้อดีในเรื่องมีการกำหนดแนวทางที่ดีในการปฏิบัติเกี่ยวกับเหตุรำคาญ ซึ่งประเทศไทยควรจะนำหลักกฎหมายในเรื่องดังกล่าวมาปรับใช้

4.3.1.2 ผลการบัญญัติเหตุรำคาญไว้เป็นความผิดตามกฎหมาย

จากการที่มีบทบัญญัติความผิดเหตุรำคาญ ทำให้ความผิดตลอดจนลักษณะการกระทำเข้าข่ายความผิดฐานเหตุรำคาญ สามารถดำเนินการในความผิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญได้ โดยการปรับใช้ว่าเหตุรำคาญนั้นจะเข้ากับหลักกฎหมายสาธารณสุขหรือหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมในประเทศใด ผลของการบัญญัติกฎหมายเหตุรำคาญพบปัญหาที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศดังนี้

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเหตุรำคาญนั้น เป็นการบัญญัติไว้ในแต่ละมลรัฐ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ส่วนอุปสรรคที่พบคือเมื่อกฎหมายดังกล่าวแต่ละมลรัฐเป็นผู้บัญญัติขึ้น ข่อมส่งผลกระทบต่อประชากรที่มีการย้ายที่อยู่ไปมาในระหว่างมลรัฐ ข่อมไม่เข้าใจในความผิดเหตุรำคาญในแต่ละมลรัฐ เมื่อเกิดเหตุมลรัฐหนึ่งอาจเป็นความผิดในเรื่องเหตุรำคาญ แต่เมื่อย้ายไปอีกมลรัฐหนึ่งความผิดที่เกิดขึ้นอาจไม่เป็นความผิดในเหตุรำคาญ ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิ

ของคนได้ตามกฎหมาย นอกจากนั้นการที่แต่ละมลรัฐบัญญัติความผิดดังกล่าว ไว้แตกต่างกัน ประชาชนจึงจะต้องทำความเข้าใจในลักษณะความผิดเหตุนั้นๆตามมลรัฐนั้นๆด้วย

ในสวนประเทศไทย การบังคับใช้กฎหมายเหตุนั้นๆตามความผิดพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นั้น พบว่า มีปัญหาอุปสรรคคือ

1) มีกฎหมายและหน่วยงานซึ่งบังคับใช้กฎหมายในเรื่องเหตุนั้นๆซ้ำซ้อน และกระจัดกระจาย ส่วนมากจะมีลักษณะของการที่หน่วยงานแต่ละแห่งถือกฎหมายกันหน่วยงานละฉบับ เช่น กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้และบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 กรมประมงเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำบางอย่างที่แม้กระทำไปเพียงครั้งเดียว แต่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายฉบับ ตัวอย่างเช่น โรงงานแห่งหนึ่งปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ โดยดำเนินการดังกล่าวเพียงครั้งเดียว แต่การกระทำครั้งนี้เป็นความผิดในกฎหมายหลายฉบับบัญญัติไว้กล่าวคือ เป็นความผิดที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 มาตรา 8 ทั้งยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดไว้ว่า ในกรณีของการกระทำที่เป็นความผิดกรรมเดียวแต่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดโทษไว้หนักที่สุดจากกรณีตัวอย่างข้างต้น โดยปกติแล้วจะไม่เกิดปัญหาถ้ามีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเช่นตามตัวอย่างข้างต้น แต่หากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยเข้าดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดบ้านเมืองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยมีได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่มีอำนาจบังคับตามกฎหมายในความผิดดังกล่าวด้วยแล้วจนได้มีการดำเนินคดีดังกล่าวจนถึงที่สุดแล้ว และศาลพิพากษาให้ลงโทษปรับจำเลยเป็นเงิน 2,000 บาท (โทษตามกฎหมายฉบับนี้มีเพียงปรับเท่านั้น)

แม้จะมีกฎหมายฉบับอื่นที่กำหนดโทษไว้หนักกว่าเช่น ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกำหนดโทษเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ให้มีผลจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งสิ

พันบาท (มาตรา 228) หรือพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 กำหนดโทษในเรื่องนี้ไว้ให้ปรับไม่เกิน สองแสนบาท (มาตรา 45) แต่ถ้าหากไม่มีการประสานงานกันเจ้าพนักงานของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง อาจยังไม่ทราบเรื่อง เมื่อคดีพิจารณาถึงที่สุดแล้วก็ไม่อาจที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตาม ฐานความผิดอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ เนื่องจากมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้ว่าห้ามมิให้ดำเนินคดีกับ ผู้กระทำผิดซ้ำเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39) ซึ่งสอดคล้อง กับหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า บุคคลจะไม่รับโทษสองครั้งในการกระทำความผิดครั้งเดียว

ดังนั้นจะเห็นได้จากตัวอย่างข้างต้น หากมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามความ ผิดที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เพียงฐานเดียวและคดีถึงที่สุดแล้ว ก็ไม่อาจที่จะดำเนินคดีในฐานผิดอื่นที่มีโทษหนักกว่าได้ จึง เห็นได้ว่าการที่มีกฎหมายหลายฉบับและมีหน่วยงานที่เข้าซ้อนเพื่อบังคับในเรื่องที่เกิดจากการกระทำ ครั้งเดียวกันนั้น หากไม่มีการประสานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆแล้วก็อาจกลายเป็นปัญหาและ อุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายได้

2) การที่จะเข้ามาเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานเหตุรำคาญตามพระราช บัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้นั้นผู้เสียหายดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจึงจะ เป็นผู้เสียหายในความผิดเหตุรำคาญได้ แต่หากเป็นประชาชนอยู่บริเวณใกล้เคียงก็จะไม่สามารถเป็น ผู้เสียหาย

3) การให้ประชาชนสามารถฟ้องคดีในความผิดเหตุรำคาญได้เอง ซึ่งใน ความผิดดังกล่าวนี้ หากผู้เสียหายประสงค์จะดำเนินคดีอาญาโดยตรงไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก ความผิดในเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติต้องมีการดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชนซึ่งเป็นผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ผ่านเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องส่งเรื่องไปยังเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นให้ดำเนินการในเหตุรำคาญและหากมีการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงจะสามารถ ดำเนินคดีในความผิดเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้โดยดำเนินการคดีในข้อหาเกี่ยวกับการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้า พนักงานท้องถิ่น

4) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องเหตุรำคาญนั้นไม่สามารถ ดำเนินการได้อย่างเต็มที่เกี่ยวกับเหตุรำคาญ เนื่องจากกฎหมายก็ไม่ได้ให้อำนาจทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจไว้โดยตรง นอกจากนั้นการจะดำเนินการในความผิดเหตุรำคาญนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นว่า สภาพการณ์ कैไหน เพียงไร จึงจะถือว่าเป็นเหตุรำคาญ ทำให้

เจ้าหน้าที่ตำรวจเองก็ไม่กล้าใช้อำนาจในการจับกุมในความคิดดังกล่าวแม้เป็นเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นจะเป็นความผิดซึ่งหน้าและสามารถปรับนำกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาปรับใช้ได้ก็ตาม ทำให้เกิดอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายกรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้น

4.4 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญเปรียบเทียบระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย

เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญโดยตรง ส่วนใหญ่จะมีเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินคดีตามกฎหมายในความคิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดเหตุรำคาญโดยตรง โดยมีอำนาจในการดำเนินคดีทั้งทางอาญา และทางปกครอง ตลอดจนเจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าพนักงานที่รับผิดชอบตามบทบัญญัติของกฎหมายสาธารณสุขเกี่ยวข้องกับเหตุรำคาญ ซึ่งในที่นี้จะได้ทำการวิเคราะห์ในส่วนเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น

4.4.1 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ

ในประเทศสหรัฐอเมริกา เจ้าพนักงานตำรวจจะเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินคดีอาญา โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องร้องคดีต่อศาล ในความคิดเกี่ยวกับเหตุรำคาญมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินคดี แต่เนื่องจากความคิดในเหตุรำคาญเป็นความคิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดสิ่งแวดล้อม ในบางครั้งความคิดเหล่านั้นกลายเป็นความผิดต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อเป็นความผิดสิ่งแวดล้อมแล้ว ในหลายมลรัฐมีแผนกคดีอาญาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งจะรับผิดชอบในคดีสิ่งแวดล้อมโดยตรง และทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากความคิดเข้าข่ายความผิดในกฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal) ก็จะมีเจ้าพนักงาน EPA เข้ามารับผิดชอบในคดีความคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยร่วมมือกับ DOJ

ในส่วนประเทศอังกฤษ เจ้าพนักงานตำรวจจะเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีและส่งให้พนักงานอัยการซึ่งเป็น โจทก์ยื่นฟ้องในความคิดต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป ซึ่งบางครั้งในคดีเจ้าพนักงานตำรวจต้องขอรับอนุญาตจาก Director of Public Prosecution ก่อนจึงจะฟ้องคดีอาญาได้ โดยประชาชนสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินคดีได้เองหากเจ้าพนักงานของรัฐไม่สนใจและไม่คำนึงว่าประชาชนเหล่านั้นจะได้รับอันตรายหรือผลกระทบหรือไม่

ในประเทศสิงคโปร์ เจ้าพนักงานตำรวจสามารถดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดในความผิดเหตุร้ายคดีได้ พร้อมทั้งกรณีหากประชาชนต้องการชุมนุมก็ต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานตำรวจเสียก่อนว่าการชุมนุมจะไปกระทบกระเทือนหรือก่อเหตุร้ายคดีหรือไม่ก่อนพิจารณาอนุญาต

ในส่วนของประเทศไทย เจ้าพนักงานตำรวจ มีอำนาจสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน แต่ไม่มีอำนาจทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 นั้นหมายความว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจพบการกระทำความผิดในเหตุร้ายคดี กลับไม่สามารถดำเนินการได้หรือสั่งให้ผู้ก่อเหตุร้ายคดีหยุด หรือระงับเหตุร้ายคดีดังกล่าว ทั้งนี้ต้องแจ้งไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้การที่กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสอบสวนรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดี ทั้งๆที่ปัจจุบันการกระจายอำนาจเป็นสิ่งสำคัญในการปกครองประเทศ โดยมีการกระจายอำนาจจนนำไปสู่การปกครองแบบท้องถิ่น ดังเช่นอำนาจการสอบสวนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 90 วรรคสี่ ซึ่งให้อำนาจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนได้ ถือเป็นหลักการกระจายอำนาจแต่กลับไม่สามารถดำเนินการสอบสวนได้ โดยทางพนักงานอัยการได้ให้ความเห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตลอดจนผู้ได้รับการแต่งตั้งไม่มีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การดำเนินการสอบสวนดำเนินคดีเกี่ยวกับกระทำความผิดในส่วนนี้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจโดยเฉพาะพนักงานสอบสวน ซึ่งจะเห็นว่าขัดกับหลักการกระจายอำนาจ ขณะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ตามตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และเป็นผู้ที่รับผิดชอบทั้งยังเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องเหตุร้ายคดีโดยตรงกลับไม่มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดี เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นต้องมาแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจเสียก่อนเพื่อให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายทำให้ขั้นตอนการดำเนินคดีเกิดความล่าช้าขึ้น นอกจากนั้นเจ้าพนักงานตำรวจเองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเหตุร้ายคดี โดยเมื่อเกิดเหตุขึ้นจะปฏิเสธไม่ยอมรับแจ้งความและไม่ดำเนินการแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข อีกทั้งในการดำเนินคดีในความผิดเหตุร้ายคดีหรือความผิดที่เข้าขั้นก่อมลพิษจนเกิดเป็นคดีสิ่งแวดล้อมนั้น ยังพบว่าเจ้าพนักงานตำรวจขาดความรู้ ทักษะ ความชำนาญในคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการทำงานเต็มไปด้วยยากลำบาก เพราะต้องมีการตรวจสอบถึงเหตุที่เกิดขึ้น โดยทาง

เจ้าพนักงานตำรวจมีความไม่พร้อมในเรื่องอุปกรณ์เครื่องมือที่จะใช้ตรวจสอบว่าเหตุที่เกิดขึ้นเป็นมลพิษเข้าข่ายถึงขั้นความผิดต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่⁶

4.4.2 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจดำเนินการในเรื่องเหตุรำคาญโดยมีอำนาจกำจัด จัดการ เคลื่อนย้าย ในเรื่องการระงับเหตุรำคาญ โดยสามารถเข้าไปทำการตรวจสอบในเรื่องเหตุรำคาญต่อไป โดยค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จ่ายไปในเรื่องการระงับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น ทางผู้ก่อเหตุรำคาญจะต้องชดใช้ภายในระยะเวลา 10 วันหลังจากที่มีการระงับเหตุรำคาญแล้ว ในส่วนการดำเนินคดีก็จะแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดี โดยหากความผิดเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นเข้าข่ายความผิดต่อสิ่งแวดล้อม เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็จะแจ้งให้ EPA ทราบเพื่อเข้ามาดำเนินการต่อไป

ในประเทศอังกฤษ เจ้าพนักงานท้องถิ่น หน้าที่ควบคุมในการแพร่กระจายของเหตุรำคาญ ตลอดจนออกข้อบัญญัติในเรื่องเหตุรำคาญ เข้าไปทำการตรวจค้น สืบสวน ณ สถานที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งสั่งให้ระงับเหตุรำคาญ โดยสามารถใช้คำสั่งปกครองเข้าไปดำเนินการ สั่งการให้ผู้ก่อเหตุระงับเหตุรำคาญได้ ทางเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถขอรับคำแนะนำจากรัฐบาลท้องถิ่น ตลอดจนผู้ตรวจการท้องถิ่นได้

ส่วนประเทศไทย เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจทั้งในส่วนที่เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ ก็สามารถเข้าไปทำการสืบสวน จับกุม ตรวจค้น ตลอดจนออกคำสั่งทางปกครองเพื่อให้ผู้ก่อเหตุรำคาญระงับเหตุดังกล่าวพร้อมทั้งสั่งการให้แก้ไขปรับปรุง หยุดกิจการชั่วคราว โดยสามารถสั่งการได้ทันที หากมีเหตุอันควรว่าจะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน แต่หากไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าวเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องให้ระยะเวลาในการระงับเหตุรำคาญไม่น้อยกว่า 7 วัน ประเด็นการให้เวลาการระงับเหตุรำคาญนี้หากผู้ได้รับผลกระทบมองว่าเป็นเหตุรำคาญจะต้องจัดการทันที แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าเหตุรำคาญนั้นไม่จำเป็นต้องระงับทันที ทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการระงับใบอนุญาต ตลอดจนเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการที่มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ และก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะไม่บังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยมองว่าเป็นความผิดเล็กน้อยและไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้า

⁶ สัมภาษณ์ พ.ต.ท.สมโชค เขียวสด, พนักงานสอบสวน (สบ.3) สถานีตำรวจภูธรอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550.

พนักงานท้องถิ่นซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการทำงานในระดับท้องถิ่น⁷ นอกจากนั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่มีอำนาจในการสอบสวนดำเนินคดี เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ ทำให้การสอบสวนดำเนินคดีขึ้นอยู่กับเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งไม่ได้รับผิดชอบในเรื่องเหตุรำคาญโดยตรง

4.4.3 อำนาจและหน้าที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ในประเทศสหรัฐอเมริกา เจ้าพนักงานสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดข้อบัญญัติการสาธารณสุข ตรวจสอบเหตุรำคาญ กำหนดลักษณะเหตุรำคาญ ออกประกาศให้เคลื่อนย้ายเหตุรำคาญตลอดจนให้แก้ไขเหตุรำคาญ พร้อมทั้งประกาศข้อบังคับให้ประชาชนทราบในรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุรำคาญและกำหนดระยะเวลาแก้ไขภายใน 24 ชั่วโมงหรือระยะเวลาที่เหมาะสม

ในประเทศอังกฤษเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดลักษณะเหตุรำคาญ ตลอดจนเข้าไปติดประกาศให้ผู้พักอาศัยหรือผู้เช่าในอาคารทราบถึงข้อบกพร่องที่ต้องเปิดเผย ซึ่งข้อบกพร่องนั้นนำมาสู่ปัญหาในการก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือเหตุรำคาญ ตลอดจนติดประกาศตามร้านค้า ร้านอาหารเพื่อดูแลในเรื่องความสะอาดสุขอนามัย และป้องกันเหตุรำคาญ

ในประเทศสิงคโปร์ เป็นอำนาจของอธิบดีกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สามารถใช้อำนาจในการสั่งการ ระงับ หรือห้ามประชาชนเข้าไปพักอาศัยในเคหสถานที่เกิดเหตุรำคาญ รวมทั้งมีอำนาจในการเรียกกรังค่าใช้จ่ายจากผู้ก่อเหตุในการดำเนินการระงับเหตุรำคาญนั้น

ในประเทศไทย เจ้าพนักงานสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ในการทำให้แนะนำทางวิชาการแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ยกเว้นเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรือมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อมาดำเนินการต่อไป ทำให้ปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นไม่ได้การแก้ไขในทันที⁸ แต่หากสิ่งที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขพบมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน และต้องดำเนินการเร่งด่วน เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ระงับทันที และผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกและโทษปรับด้วย นอกจากนั้นเจ้าพนักงานสาธารณสุขยังมีอำนาจในทางปกครองด้วย คือ ออกหมายบุคคลเพื่อให้

⁷ สัมภาษณ์คุณ อุทัย แทนเจ็ครีว, เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน กองสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม เทศบาลกระทู้มแบน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550.

⁸ สัมภาษณ์ คุณมานะ เปาทุย, เจ้าพนักงานสาธารณสุขอำเภอกระทู้มแบน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550.

มาชี้แจง เข้าไปอาคารเพื่อตรวจสอบ แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขใน
 อนุญาต ชี้อาชีพสิ่งของที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพประชาชน เก็บหรือยึดสินค้าหรือสิ่งของใดๆ ที่
 อาจจะก่อเหตุรำคาญได้

4.5 มาตรการอื่นๆ

ในการดำเนินการเกี่ยวกับเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นแล้ว นอกจากจะมีมาตรการบังคับ
 ในทางอาญา ทางปกครอง และทางแพ่งแล้ว การนำมาตราอื่น เช่น มาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัย
 มาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ
 ได้ โดยในกรณีที่ผู้ก่อเหตุรำคาญเป็นผู้ประกอบกิจการและกิจการดังกล่าวนั้นก่อให้เกิดเหตุรำคาญอยู่
 เป็นประจำ จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัยถือเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สอดคล้อง
 และเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาจจะใช้ในเรื่องการห้ามประกอบอาชีพบางอย่างมาบังคับใช้
 สำหรับผู้ประกอบกิจการที่ก่อเหตุรำคาญอยู่เป็นประจำ

นอกจากนั้นควรมีมาตรการจูงใจให้กับผู้แจ้งเบาะแสในกรณีพบการกระทำความ
 ผิดเหตุรำคาญ โดยผู้แจ้งเบาะแสจะได้รับเงินรางวัลจากค่าปรับในความผิดเหตุรำคาญเป็นเงินกึ่งหนึ่ง
 ของค่าปรับดังกล่าว เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับประชาชนทั่วไปอันจะทำให้มาตรการป้องปรามปัญหาเหตุ
 รำคาญที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น